

Het Rodenbachfonds heeft zijn wortels in de Vlaamse Beweging. Het neemt de Nederlandse taal en de in Vlaanderen vertegenwoordigde culturen als vertrekpunten om zijn aanbod uit te werken. Het richt zich op een bewuste hedendaagse beleving van die culturen, als kritische maatstaf om lokaal opbouwend werk te leveren. Vlaanderen kent een divers landschap aan (sub)culturen. Enkel als we er in slagen om proactief in plaats van defensief met identiteit om te gaan, zal een geïntegreerde maatschappijvorming mogelijk zijn.

De missie van het Rodenbachfonds om een open beleving en versterking van de Vlaamse identiteit te bewerkstelligen bevat schijnbaar een tegenstelling. Dit is niet het geval. De kracht van een levende cultuur schuilt precies in haar potentieel mee te bewegen met de context waarin zij leeft, het historisch kader waaruit zij is gegroeid indachtig. Haar kracht schuilt er tevens in om gepast in te spelen op de belevingswereld van al wie in Vlaanderen woont of verblijft. Het eigen karakter verdwijnt niet in een divers landschap, maar krijgt er kleur door. Niet als een statisch gegeven, maar als een culturele evolutie in al haar subtiliteit.

Het culturele landschap in Vlaanderen wordt voortdurend complexer. Verschillende identiteiten overlappen. Niemand leeft geïsoleerd in een geglobaliseerde wereld met al haar technologische mogelijkheden. Het belang van subculturen neemt toe, alsook het belang van transculturele verhalen. Tegelijk neemt in een samenleving die gekenmerkt wordt door "hyperindividualisme" het belang van het individu toe. Een individu heeft vandaag vaak voeling met of wordt bepaald door verschillende etnisch-culturele ervaringen: die van het thuisland en die die men als nieuwkomer beleeft in Vlaanderen; de Amerikaanse, de translokale expat cultuur en de Vlaamse cultuur, bijvoorbeeld. Het is cruciaal dat de Vlaamse cultuur vaardig kan omgaan met de fluïditeit van haar eigen grenzen én met de meervoudigheid van verhalen die in Vlaanderen aanwezig zijn.

Naarmate de individualisering, die is opgebouwd rond de uniciteit van elk individu, toeneemt, ontstaat groepsvorming meer en meer rond projecten waarbij het verbindend middel passie of gedrevenheid is. Deze groepen, met een doorgaans tijdelijk karakter, spelen vaak in op de unieke bijdrage die individuen kunnen leveren. Zij zijn meestal lokaal gegrondvest, met een oog op de wereld, en verbonden met vele internationale netwerken waarin inspiratie gedeeld wordt.

In deze context werkt het Rodenbachfonds rond twee aandachtspunten.

1. Het Rodenbachfonds maakt de Nederlandse taal en de Vlaamse cultuur (in al haar ambiguïteit) kenbaar op het interculturele platform dat de samenleving is, om zo tot een verdieping te komen van de interculturele kennismaking.

Waar een interculturele werking vaak bestaat uit het leren kennen van een "andere" cultuur, nodigt het Rodenbachfonds uit de omgekeerde beweging te maken. We staan open om, vanuit het Vlaamse

verleden, aan cultuuruitwisseling te doen. Het Rodenbachfonds nodigt uit om aspecten van het Vlaamse verleden beter te leren kennen, ook in een interculturele context. We gaan op zoek naar diep-existentiële en algemeen menselijke ervaringen bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan oorlogsvluchtelingen tijdens WO I en WO II om van hieruit in dialoog te gaan over oorlogsvluchtelingen vandaag. Bronnen worden geselecteerd op basis van lokale noden en aandachtspunten zodat zij inspirerend kunnen werken voor iedereen die in Vlaanderen woont.

De werking van het Rodenbachfonds rust hierbij op een verhalende, open en kunstzinnige aanpak. Het Rodenbachfonds wil verder gaan dan "cultuur proeven": we bouwen mee aan een samenleving waarin alle inwoners van Vlaanderen hun plaats hebben, in verbondenheid met elkaar en de wereld. Op deze manier werkt het Rodenbachfonds aan betrokkenheid, samenhang en solidariteit.

2. Het Rodenbachfonds engageert zich om bewust stil te staan bij wat lokaal leeft en wat ontstaat aan nieuwe cultuuruitingen in Vlaanderen, en dit binnen een pluralistische en steeds veranderende samenleving.

Wat leeft er vandaag lokaal in Vlaanderen? Het Rodenbachfonds biedt een discussieplatform aan over het Vlaanderen van vandaag en van de toekomst. We gaan op zoek naar hoe het culturele landschap in Vlaanderen vandaag beweegt. Het navigeert tussen beleidsopties over cultuur van de overheden en de transformerende kracht van vele burgerinitiatieven die lokaal wortel schieten. Dit als antwoord op de toenemende responsabilisering van mensen in hun relatie tot de overheid. Participatieverhoging over sociale grenzen heen en samenwerking tussen generaties is hier heel belangrijk. We staan open voor de vele culturen die lokaal aanwezig zijn en voor reflecties van de internationale gemeenschap. Immers, het is maar door de ander dat wij onszelf leren kennen. Meer nog, het Rodenbachfonds gaat op zoek naar gelegenheden waar veelvuldig cultuurcontact en interactie tussen culturen lokaal een belangrijke rol spelen. Het neemt de interculturele dialoog, als grondvest van het culturele landschap in Vlaanderen vandaag, ernstig.

Het Rodenbachfonds bouwt bruggen en draagt bij tot een krachtig draagvlak voor Vlaanderen in de wereld. Onze keuze om lokaal te werken doet geenszins afbreuk aan het opnemen van een ruimere regionale, Europese en mondiale verantwoordelijkheid. Dankzij de technologisering van het sociale leven en de migratiestromen is de wereld lokaal aanwezig. Het Rodenbachfonds informeert zich permanent over het reilen en zeilen in de eigen regio, in Europa en in de wereld, en participeert aan netwerken van lokale initiatieven.